

JGS-Danmark

JGS - NYT

Om at hjælpe og at søge hjælp...

Af Elsebeth Paikin

Dette nummers tema er hjælp:

At hjælpe og at søge hjælp.

Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark (også kaldet Jødisk Slægtshistorisk Selskab) blev oprettet netop med det formål at hjælpe alle med interesse i jødisk slægtsforskning (gennem foredrag, workshops, nyhedsbreve) og ikke mindst at skabe kontakt mellem medlemmer i vores eget selskab men også kontakt til medlemmer af de ca. 80 andre Jødisk Genealogiske Selskaber verden over og JewishGens adskillige millioner brugere.

En kontakt der muliggør gensidig hjælp og udveksling af erfaringer på tværs af landegrænser, og som ikke sjældent kan betyde, at man får kontakt med fjerne slægtninge, som man aldrig har hørt om, eller slægtninge, man troede var omkommet under Holocaust. Dette sker stadig, selv så mange år efter, og på mødet den 17. december fortælles om Pninas historie, som er et eksempel på to søskendepar, der blev genforenet efter 58 år – et lille mirakel.

Slægtsforskere verden over er kendt for netop en enorm hjælpsomhed. Mange bruger tid på at besøge arkiver (for at finde oplysninger i arkiverne) eller begravelsespladser (for at fotografere en gravsten) udelukkende for at hjælpe andre fx fra et andet land.

Alle der begiver sig ud på den opdagelsesfærd, som slægtsforskning er, oplever denne hjælpsomhed før eller siden. Især er hjælpsomheden blandt jødiske slægtsforskere overvældende, hvilket man får tydeligt indtryk af gennem alle JewishGens diskussionsgrupper og projekter, fx Viewmate. Der går næppe mere end en time,

før man har 10-20-30 eller flere svar på en forespørgsel man har sendt ud. Og ofte er hjælpen af virkelig høj karat, givet af eksperter og højtuddannede specialister inden for hver deres felt.

Vi opfordrer til at hjælpe...

I dette nummer beder vi alle, der på nogen måde kan, hjælpe forskellige betydningsfulde projekter, hvis de har oplysninger:

Det drejer sig om [Dansk Jødisk Museums nye forskningsprojekt](#) (s. 3), [Liepaja/Libau projektet](#) (s. 6), [Letlands "Holocaust Jewish Names Project"](#) – en slags Yad Vashem-projekt for Letland) (s. 7).

[Mødeprogrammet](#) har også hjælp på programmet. Det sidste møde i dette år og det første i næste år drejer sig også om hjælp: Hjælp for begyndere udi slægtsforskningen (hvordan kommer jeg i gang?) og for dem, der allerede er i gang med at finde slægtens historie, men som er kørt fast (hvordan kommer jeg videre?) (s. 13 og 15).

Og så er der [vores bibliotek](#): Vi beder endnu engang om hjælp til at videreudbygge og ikke mindst til at finde et lokale til vores bibliotek (s. 16) – alle gode råd eller idéer modtages med taknemmelighed.

Og sidst søger vi hjælp til at få vores [website](#) moderniseret (s. 12).

Hjælpen behøver ikke altid at tage lang tid eller strække sig over længere perioder – så tøv ikke!

JGS-NYT

© Jødisk Slægtshistorisk Selskab i Danmark
 © Jewish Genealogical Society in Denmark
 Ny Kongensgade 6, 1472 København K.
 Website: www.jewishgen.org/jgs-denmark
OBS! Ny e-mail adresse: jgsdenmark@gmail.com

JGS-Danmark er medlem af International Association of Jewish Genealogical Societies samt af Dansk Historisk Fællesråd.

Bestyrelse:

Formand: Elsebeth Paikin

e-mail: elsebeth@paikin.dk

Næstformand & redaktør:

e-mail: merete.naesbye@christensen.mail.dk

Sekretær: Bente Merklin

Kasserer: Allan Falk

Marianne Blegvad

Max Gritzman

Henry Nachman

Bibliotekar: Merete Carstens (suppleant)

Lis Ekner (suppleant)

Layout: Elsebeth Paikin

Fotografisk, mekanisk eller anden form for mangfoldiggørelse eller gengivelse af JGS-NYT eller dele heraf er i henhold til gældende dansk lov om ophavs-ret ikke tilladt uden forudgående aftale med Jødisk Slægtshistorisk Selskab i Danmark.

For uopfordret indsendt materiale påtager JGS-NYTs redaktion sig intet ansvar.

Permission is granted for the quoting, in whole or in part, of any original article included in this issue of JGS-NYT by the newsletter/journal of any other IAJGS member society, providing acknowledgement of the source is given, unless the article is identified as one that is not to be reproduced. Acknowledgement should include the title of the newsletter, the issuing society and its volume number or date of publication. Additionally, as a courtesy, we request that an email be sent letting us know that a published article is being further used.

Indmeldelse kan ske på følgende måder

1. Via selskabets website <http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/> "Indmeldelse og kontingent". Når websiden er udfyldt vælger man "**Send**", hvorpå der dels kommer en bekræftelse på, at indmeldelsen er afsendt, dels en anvisning på, hvorledes man kan betale kontingentet.

OBS! Der udsendes ikke girokort til nyindmeldte.

Når kontingentet er indbetalt fremsendes vedtægter, referat af seneste generalforsamling samt det seneste nummer af medlemsbladet, **JGS-NYT**.

2. Indmeldelsesblanket kan udskrives fra samme webside og indsendes sammen med en check til dækning af kontingentet til kassereren:

JGS-Danmark Ny Kongensgade 6, 1472 Kbh. K.

3. Indmeldelsesblanket kan rekvireres ved henvendelse til formanden.

4. Indmeldelse kan også ske ved møderne.

Bankkonto:

Danske Bank reg.nr. 4330 konto nr. 4330 876 263

Årskontingent:

én person:	Kroner: 100
par (samme adresse):	150
studerende:	50

Entré ved ordinære møder:

Medlemmer	20
Gæster	40

JGS-NYT med posten:

Ønskes JGS-NYT tilsendt pr. ordinær post skal der betales **40 kr. årligt** udover kontingentet (for 4 nyhedsbreve af varierende omfang pr. år) til dækning af trykning og porto.

Gaver modtages med taknemmelighed!

DEADLINE for JGS-NYT:

1. februar – 1. maj – 1. august – 1. november

Indholdsfortegnelse

Om at hjælpe og at søge hjælp.....	1	Jøder i dansk politik II.....	11
Nyt forskningsprojekt i Dansk Jødisk Museum.....	3	Wizobasaren 2007.....	12
Sidste nyt om ITS (International Tracing Service).....	4	HJÆLP SØGES.....	12
 USHMM åbner for adgang til ITS Records.....	4	Nyerhvervelser til Judaistisk Samling.....	12
ITS i Arolsens website – og forespørgsler til ITS.....	5	<u>Mødeprogram:</u>	
Nyt fra arkiverne.....	5	<i>Hvem var Pnina? Møde for begyndere eller alle,</i>	
Rødder i Letland? I så fald er der brug for jeres hjælp ...		<i>der har problemer med at komme videre med deres</i>	
Eller søger I oplysninger om forsvundne slægtninge?.....	6	<i>slægtsforskning I & II.....</i>	13
Jews in Liepaja/Latvia, 1941-45 - <i>En database over ofre og</i>		<i>Opfølgning af mødet for begyndere og dem, der er kørt fast.....</i>	13
<i>overlevende.....</i>	6	<i>Om jøderne i Sverige 1774-1838.....</i>	14
The Latvia Holocaust Jewish Names Project:.....	7	<i>Aften med Bent Bludnikow.....</i>	14
Arrangementer i efteråret 2007:		<i>Generalforsamling 2008 – Reserver aftenen!.....</i>	14
FamilySearch – Mormonkirkens store database.....	9	Slægtsforskning – Hvem? Hvornår? Hvorfor? Hvordan?.....	15
<i>Findes der også jødiske kilder i FHL?.....</i>	9	Announcement from JGS-Great Britain (bibliotek).....	15
<i>Hammerum Herred.....</i>	9	JGS-Danmarks bibliotek: Nytilkomne bøger/tidsskrifter.....	16
SSF's Slægtsforskerpris 2007.....	10	Boghjørnet:	
Kontingentbetaling for 2008.....	10	Indvandrerne i Danmarks historie. Kultur- og religionsmøder.....	17
Arrangementer i efteråret 2007 (fortsat):		H. C. Andersens brevveksling med familien Melchior.....	17
Jøder i dansk politik I: Europæisk Jødisk Kulturdag.....	11	Bjarne Schartau Cohn in memoriam.....	18

Nyt forskningsprojekt i Dansk Jødisk Museum

**Hold øje med dette projekt!
Bidrag hvem der kan! Det er vigtigt at få det hele belyst, mens tid er.**

Nogen kunne fejlagtigt tro, at det sidste ord er sagt om de danske jøders redning til Sverige i oktober 1943. Den fejltagelse vil Dansk Jødisk Museum gerne råde bod på. Derfor præsenterede Janne Laursen tirsdag den 23. oktober museets nye forskningsprojekt i Blixen-salen på Det Kongelige Bibliotek.

Flugten i oktober 43

Historikeren Sofie Bak fortalte om jødeaktionen set i politisk perspektiv, hvor hun opsummerede forskningens resultater og stridspunkter. Dernæst fortalte hun om jødernes rolle, som den hidtil er set, hvorefter hun kom ind på nyere forskning, der lægger vægt på, at jøderne ikke alene var passive ofre for den danske "mitzvah", men selv foretog sig noget for at blive reddet.

Videre hørte vi om flygtningetiden i Sverige, hvor også problemer med andre danskere og intern uenighed blev kortlagt.

Endelig talte hun om det, hun selv mest beskæftiger sig med, nemlig hjemkomsten fra Sverige: Myter og sandhed om den smukke modtagelse. Myter? Ja, der var da en del, som blev ofre for griske naboer og mistede lejligheder m.v. Men det store billede synes at være, at det offentlige Danmark hjalp meget godt til med at reetablere de danske jøder. Vi glæder os til at høre mere om dette i artikler og bøger fra Sofie Baks hånd.

Der var mange kommentarer, oplysninger og spørgsmål fra en interesseret tilhørerskare.

Tiden i Sverige

Næste indlægsholder var historikeren Torben Jørgensen, som er leder af Dansk Jødisk Museums projekt om tiden i Sverige. Han ønsker at undersøge de danske jøders oplevelse af tiden i Sverige, før de sidste kilder forsvinder. Man ønsker fra Museet at indsamle beretninger og genstande, der kan belyse dette.

Meget har selvfølgelig været fremme på f.eks. Frihedsmuseet og gennem interviews lavet af gruppen omkring Steven Spielbergs projekt, men specielt dette sidste kan ikke uden videre gøres tilgængeligt for et dansk publikum. Der er stadig brug for undersøgelser, måske også en vis grad af kvantificering: hvor mange oplevede hvad?

Der vil blive lavet en website og andre tiltag for at udbrede kendskabet til projektet, som er helt nystartet.

Der var atter stor aktivitet fra salen, forslag, oplysninger og gode råd.

MNC

ARRANGEMENTER

Museet tilbyder omvisninger i museet, byvandring, saloner og udendørs koncerter i årets løb. Mange arrangementer er gratis for museets gæster, når entréen er betalt.

Museet uden jul – omvisninger: Søndag den 16. december kl. 14.

Findes der en jule-fri zone i København? Ja, og den gemmer på anderledes og sjove perspektiver på det at være dansk. Dansk Jødisk Museum inviterer i december alle interesserede indenfor på "museet uden jul" for at høre mere om jødernes vintertraditioner.

Følg med i museets arrangementer, på www.jewmus.dk

Man kan tilmelde sig museets nyhedsservice på: <http://www.jewmus.dk/nyhedsbrev.asp>

Sidste nyt om ITS (International Tracing Service)

Af Elsebeth Paikin

Frankrig og Grækenland har nu – som de sidste to lande - ratificeret aftalen om adgang til ITS arkivets dokumenter. Endnu mangler der nogle administrative forholdsregler før den formelle godkendelse af aftalen, men i alt væsentligt er ratifikationen nu på plads.

Dokumenterne i ITS i Bad Arolsen, Tyskland, er som nævnt tidligere en af de mest betydningsfulde informationskilder til oplysninger om menneskeskæbner – både ofre og overlevende – som blev fanget af Holocaust. Kilderne kan påvise hvor en person befandt sig på et givet sted og tidspunkt under Holocaust. Kilderne er blandt andet deportationslister, ghetto-fortegnelser, dødslistes fra koncentrationslejre og lister over flygtninge efter krigen.

Bad Arolsens guldgrube

Offentlig adgang til ITS dokumenterne vil bringe hidtil ukendt dokumentation for dagen - dokumentation om, hvad der skete enkeltpersoner under Holocaust. Og de som vil være de første, der til fulde opdager omfanget af Bad Arolsen-kilderne vil være genealoger.

ITS' metoder har tidligere været ikke at fortælle, hvad der fandtes i arkivet, men i stedet kun besvare forespørgsler med, om de har nogen oplysninger og i givet fald hvilke oplysninger.

Når kilderne bliver offentligt tilgængelige vil tusinder opsøge de arkiver, som har kilderne (Holocaust Museet i Washington, Yad Vashem og ITS) for at finde oplysninger om deres familiemedlemmers skæbne.

I alle jødiske familier er der Holocaustofre, og slægtsforskere, der forsker i deres jødiske rødder, føler for det meste en forpligtelse til at dokumentere, hvem disse Holocaustofre var, hvordan de levede og deres skæbne. Ethvert spor af dem, blev forsøgt slettet. Slægtshistorikere, som i deres arbejde, medtager deres navne og beretninger om dem, betyder, at mindet om dem bliver bevaret, og er et bevis for, at de engang levede.

Derfor var det også naturligt for JGS-Danmark at indgå i et samarbejde med Yad Vashem, for at sikre, at ingen Holocaustofre bliver glemt – heller ikke i de tilfælde, hvor alle familiemedlemmer omkom, og der derfor ikke er nogen tilbage, der kan give vidnesbyrd. Dette er fx tilfældet for størstedelen af de familier, der levede i Letland.

Slægtsforskere som benytter ITS-kilderne og opdager dokumentation, som hidtil har været ukendt, vil dele denne viden med andre slægtsforskere og andre, der kan have interesse i oplysningerne.

BREAKING NEWS

USHMM åbner for adgang til ITS Records

Netop som dette nummer af JGS-NYT var klar til udsendelse kom et nyhedsbrev fra U.S. Holocaust Museum i Washington (oversættelse kommer i næste nummer, hvis nogen ønsker det):

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM WELCOMES COMPLETION OF RATIFICATION PROCESS OPENING INTERNATIONAL TRACING SERVICE ARCHIVE

Museum Aims to Make Massive Collection Accessible in January 2008

All 11 countries overseeing the International Tracing Service (ITS) archive located in Bad Arolsen, Germany, have ratified the agreement that officially opens the massive Holocaust archive. This marks the conclusion of a long diplomatic process led by the United States Holocaust Memorial Museum to open this archive to help survivors and their families obtain information about their loved ones.

The Museum, the American repository for the archive, is in the process of receiving a complete digital copy of the archive and is working to make the documentation accessible in January 2008, so that it can begin responding to survivor requests for information. The archive is being transferred in installments, and the Museum expects to have a complete copy of the material by 2010.

(fortsættes næste side)

"This is a significant milestone in the long process of helping Holocaust survivors finally learn the fates of their loved ones," says Museum Director Sara J. Bloomfield. "The Museum undertook this enormous task on behalf of survivors and their families, and we are committed to quickly getting them this long overdue information."

The ITS archive contains more than 100 million images of material relating to the fates of approximately 17.5 million people - both Jews and non-Jews - who perished in the Holocaust or who otherwise fell victim to the Nazi regime. In August 2007, the Museum received the first installment of material, containing 18 million images of arrest, camp, prison, ghetto and transport records, and the Central Name Index (the primary finding aid for the collection) arrived in November. The remainder of the collection, relating to slave labor and displaced persons camps, will be transferred in installments between 2008 and 2010.

The Museum is investing in the hardware, software and personnel to make this mass of electronic documentation - in more than 25 languages, much of it hand-written - accessible. In addition to building new systems to access the collection, Museum staff members have received weeks of intensive training at the ITS facility in Germany to familiarize themselves with the collection.

The Museum will announce through its Web site and the media when it can begin responding to survivor requests for information. Beginning Monday, December 3, survivors can submit requests to the Museum via the Museum's Web site, www.ushmm.org/its, or by calling the Benjamin and Vladka Meed Registry of Holocaust Survivors toll-free at 866-912-4385.

Together with ITS, the Museum has created an inventory of the more than 21,000 separate collections of material that are contained in the ITS archive. The inventory provides brief descriptions of the collections at ITS that will help users understand the kinds of records that are - and are not - contained in the archive. It does not list the names of individuals found in the archive, nor can it access individual documents in the collection. For more information on the ITS collection and its availability, please visit the Museum's Web site, www.ushmm.org/its

A living memorial to the Holocaust, the United States Holocaust Memorial Museum was created to inspire leaders and citizens to confront hatred, prevent genocide, promote human dignity and strengthen democracy. Federal support guarantees the Museum's permanence, and donors nationwide make possible its educational activities and global outreach. For more information, visit www.ushmm.org.

ITS i Arolsens website – og forespørgsler til ITS

ITS i Arolsen giver nu mulighed for via deres website <http://www.its-arolsen.org> at anmode om oplysninger online, eller man kan derfra hente en formular, som man kan sende i udfyldt stand med posten. Der er udførlige oplysninger om, hvorledes man skal udfylde formularen, som det er nødvendigt at studere. Men hvor lang tid, der vil gå, inden man får svar, må tiden vise.... Det har tidligere vist sig, at det tager meget lang tid, og nu, hvor ITS har travlt med at digitalisere alt materialet, som skal videregives til bl.a. Yad Vashem og Holocaust-museet i Washington, er det mit gæt, at det ikke vil gå hurtigere. Tidligere var det erfaringen, at svartiden var betydeligt hurtigere, hvis man henvendte sig til Røde Kors i USA. EP

Nyt fra arkiverne

Allan Falk, som har arbejdet en del med indfødsretssager, og som i JGS-NYT 2007/2 skrev herom, kan berette, at det nu er blevet meget lettere at få adgang til indfødsretssager, idet disse nu ligger i Rigsarkivet og ikke skal hentes fra fjernlageret. Nu kan de bestilles frem på stedet. Det gælder også de sager, hvor der er givet betinget indfødsret.

Rødder i Letland? I så fald er der brug for jeres hjælp ... Eller søger I oplysninger om forsvundne slægtninge?

Af Elsebeth Paikin

Jeg har af og til fået henvendelser fra nogle, der ønskede hjælp til at finde oplysninger om familie, der boede i Letland, inden 2. Verdenskrig. Mange danske jøder har rødder i Letland, og der er stadig nogle, der ikke ved, hvilken skæbne, der overgik deres slægtninge. Det må derfor formodes, at det nedenfor omtalte projekt er af interesse for mange i Danmark.

JEWS IN LIEPAJA/LATVIA, 1941-45

En database over ofre og overlevende

Edward Anders (oprindeligt: **Alperovitch**) blev født 1926 i Liepaja (tidl. Libau). Han var søn af **Adolf Alperovitch** og sønnesøn af **Israel Alperovitch** (død 1934). Kun han og hans mor, **Erika f. Sheftelovich-Levental**, overlevede, hans far og 24 andre familiemedlemmer omkom. Edward Anders har siden 1949 boet i USA. Da han gik på pension gik han for alvor i gang med at søge oplysninger om familien, der blev tilbage i Letland.

Det viste sig at være en svær opgave - af de godt 6000 jøder i Liepaja, som omkom under 2. Verdenskrig, er kun 1500 registret i Yad Vashem. Han påbegyndte derfor et projekt, der med udgangspunkt i 1941 folketællingen i Letland kunne råde bod på de manglende kilder.

Han og nogle frivillige kunne efter to års intensivt arbejde afslutte projektet i juli

2001 med udgivelsen af en bog (som Edward Anders har doneret til JGS-Danmarks bibliotek):

***Jews in Liepaja, Latvia 1941-1945.
A Memorial Book.***

Det lykkedes at finde oplysninger om ca. 95% af Liepajas jøder.

Samtidig med bogens udgivelse blev der oprettet et website (som siden er blevet udvidet med bl.a. Liepajas historie, ordliste, liste over begravede i Liepaja 1909-1941):

<http://www.liepajajews.org>

Websitet opdateres løbende med rettelser og tilføjelser. Og håbet er, at der kommer mange rettelser og tilføjelser!

Derfor skriver Edward Anders følgende på websitet og i bogen (her oversat til dansk):

"Yad Vashem betegner sine Pages of Testimony som "symbolske gravstene", denne metafor kan også bruges på vores database og mindebog.

Det er vores ønske, at hver gravsten bliver så nøjagtigt, som afdøde kunne have ønsket det. Vi har derfor brugt hundredvis af timer med at kontrollere og verificere oplysningerne.

Vi beder nu om hjælp: Se efter familiemedlemmer eller venner i databasen og send oplysninger til os om enhver fejl eller udeladelse.

Især er det af betydning at checke om oplysningerne om ægtepar eller forældre/børn relationer er korrekte.

De fleste tilgængelige dokumenter indeholder ingen oplysninger om familieskab, så vi måtte gætte.

Vi behøver derfor hjælp fra alle med kendskab til Liepajas jøder."

Edward Anders

The Latvia Holocaust Jewish Names Project: <http://names.lu.lv/>

1935 folketællingen i Letland talte 93.479 jøder, der levede i Letland. Holocaust forskere har anslået, at omkring 70.000 lettiske jøder omkom under Holocaust. Omfanget af dette massemord og den hastighed, hvormed det blev gennemført, betød, at mange familier blev totalt udslettet, således at der ikke var nogen overlevende, der kunne sørge over dem eller efterforske deres skæbner. Dette er årsagen til at chokerende få af disse Holocaustofre er blevet identificeret.

På den Internationale Konference for Jødisk Genealogi i London i 2001 deltog jeg i et møde, hvor professor Ruvim Ferber, formand for bestyrelsen af Centre for Judaic Studies, Riga Universitet, fortalte om jødernes historie i Letland og afsluttede med at annoncere ét projekt, som de netop havde sat i gang:

Projektet blev i 2001 udarbejdet i detaljer og derefter præsenteret for den lettiske præsident og udenrigsminister samt adskillige internationale organisationer.

I 2002 blev projektet indledt som et uafhængigt forskningsprojekt ved "Centre for Judaic Studies" under ledelse af professor Ferber.

Formålet med "Latvia Holocaust Jewish Names Project" er at fremdrage eller genvinde navne og identiteter på alle de lettiske jøder, som omkom og derved sikre, at mindet om dem bevares for eftertiden. Dette formål er – som det fremgår – næsten identisk med Yad Vashems vigtigste formålsparagraf.

Projektet er opdelt i tre faser:

1. fase er at skabe en liste med navne på alle jøder i Letland¹, ved krigens udbrud ved hjælp af mange forskellige kilder både i Letland og i udlandet. 1935 folketællingen er basis for listen og oplysningerne derfra kan bekræftes gennem arbejde med mange forskellige førkrigs materialer - herunder mandtal fra 1939-1940,

"huslister", lister over ansøgning om og evt. udstedelse af pas, vejvisere og adressebøger. Oplysninger fra protokoller vedrørende fødsel, vielse og død for årene 1935-1941 vil kunne supplere listens oplysninger om personer på listen, og dermed udelukke alle personer, der døde inden krigens udbrud i Letland i 1941.

2. fase er at identificere hvert enkelt medlem af det jødiske samfund på basis af: **a)** "Soviet State Extraordinary Commission for Ascertaining and Investigating the Crimes Committed by the German-Fascist Invaders and Their Accomplices"² – disse dokumenter befinder sig i U.S. Holocaust Memorial Museum i Washington og Yad Vashem, **b)** Yad Vashems "Central Database of Shoah Victims' Names"

c) Dokumenter fra KZ-lejrene fx Kaiserwald, samt materiale fra museet "Jews in Latvia" i Riga. Deportationslister fra 14. juni 1941 udarbejdet af Letlands Rigsarkiv i Riga samt lister over evakuerede familier (en del af denne liste er tilgængelig på U.S. Holocaust Memorial Museums website) gør det muligt at udelukke disse jøder fra antallet af Holocaust ofre.

Siden Letland blev selvstændigt er interessen i Holocaust-studier vokset støt, og der er trykt mange artikler af ledende forskere. Et vigtigt bidrag til at bevise jødernes skæbne under krigen har været det ihærdige arbejde som lokalhistorikere har udført ved at udarbejde detaljerede lister over jøder, som var blevet ofre for Holocaust i forskellige små byer. Der er også blevet udgivet mange erindringer af Holocaust-overlevende i de senere år. Alle disse har været vigtige kilder projektet.

Der er to måder at finde frem til Holocaust-ofre. "Den indirekte" – som Edward Anders i hans Liepaja-projekt – hvor man finder alle dem, der

² Denne kommission blev nedsat 2. november 1942 af de sovjetiske myndigheder med det officielle formål at "efterforske og straffe forbrydelser begået af de tysk-fascistiske angribere" og deres allierede. Kommissionen skulle efterforske nazisternes forbrydelser og indsamle materiale, som kunne bevise forbrydelser og tab forårsaget af angriberne. 27 rapporter udfærdiget af kommissionen udgjorde broderparten af Sovjets bevismateriale i Nürnberg processerne.

¹ ...med undtagelse af Liepaja, da arbejdet som nævnt på forrige side allerede er udført af Edward Anders.

levede i Letland i 1940-1941, som ikke kan findes som overlevende eller ikke tidligere er blevet listet som ofre, men som efter al sandsynlighed er mulige Holocaustofre. Den indirekte fremgangsmåde supplerer den "direkte" fremgangsmåde ved at identificere mulige ofre. Manglen ved den indirekte metode er at den uundgåeligt vil medtage levende på listen over døde - blandt andet dem, som flygtede til Sovjetunionen.

3. fase giver overlevende og familiemedlem-

mer mulighed for at undersøge listen og indsende pålidelige oplysninger om deres slægtninges eller venners skæbne under krigen.

Ligesom Edward Anders bedes der således også her om hjælp fra alle, der har rødder i Letland, med rettelser og tilføjelser, og da projektet nu er nået til den 3. fase, skriver Valts Apinis, Executive Director of the Centre for Judaic Studies of the University of Latvia, i en e-mail følgende opfordring (her oversat til dansk):

Vi beder alle om at gå ind på projektets website på <http://names.lv/>

Vi gør opmærksom på, at webadressen er ændret.

Projektet er stadig under udvikling. Hvis man finder navne på slægtninge, venner eller bekendte, men ikke præcise detaljer om deres skæbne, beder vi indtrængende om at få tilsendt oplysninger om dem.

Læs venligst vejledningen på websitet, således at De kan vide, hvilke oplysninger der kan være for hver enkelt person.

Søgning kan ske ved at klikke på "SURNAMEs" og derefter vælge det efternavn, man søger, samtidig med at man vælger en stednavn. Resultatet vil så omfatte alle de familier, der boede i den by eller landsby med det navn.

Oplysninger kan sendes til: names@latnet.lv

På forhånd tak for enhver hjælp

Valts Apinis,

Executive Director of the Centre for Judaic Studies of the University of Latvia

Disse projekter er ligesom Yad Vashems database af største betydning, og JGS-Danmark forsøger så vidt det er muligt at hjælpe projekterne med de oplysninger, vi har kendskab til eller kan finde frem til.

Og vi opfordrer alle til at hjælpe!

Det kan evt. ske ved henvendelse til os, så vi kan hjælpe med at indsende rettelser eller tilføjelser for dem, der ikke selv har adgang til internettet.

Edward Anders citerer fra Talmud:

"One is not truly dead until one's name is forgotten"

Lad ingen blive glemt!

Arrangementer i efteråret 2007

FamilySearch – Mormonkirkens store database

Formanden for Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn, Anne-Margrethe Krogh Thomsen (AMKT), var så venlig, at hun ville komme og introducere os til www.FamilySearch.org, som indeholder så megen hjælp og så mange oplysninger og databaser, at man let farer vild og giver op.

Søgning i databaserne kan også være drilsk, så derfor var vi meget taknemmelige for, at AMKT ville "spilde" en aften på os. Der har gennem de seneste 20 år været stor interesse for AMKT som foredragsholder og underviser, da hun simpelthen er en af de meste erfarne slægtsforskere i Danmark – og også en af dem, der allerførst tog EDB og internettet i brug til forskningen.

For at få størst muligt udbytte af aftenen, havde AMKT anbefalet, at man på: <http://www.genealogi-kbh.dk/dokumenter/FamilySearchHjemmeside.pdf> hentede en dansk vejledning, som hun har udarbejdet til familysearch.org, og evt. selv printede den ud og måske "legede lidt med" inden foredraget.

AMKT gennemgik derefter – med direkte adgang til www.familysearch.org på internettet - trin for trin vejledningen, som hun har udarbejdet efter sine mange års erfaring.

Der var mange – rigtig mange – spørgsmål under hele præsentationen, så det kneb for AMKT at nå hele sit planlagte program igennem.

Findes der også jødiske kilder i FHL?

Nogle spurgte, om der var noget at finde om jøder i Polen. Dette kunne AMKT ikke umiddelbart svare på, men det viser sig, at det er der! På den CD (Jewish Family History Records), som findes i vores bibliotek findes der rigtig, rigtig meget. En søgning på fx Polen gav 793 poster, et tilfældigt udpluk:

Fra Bedzin:

TITLE: Kopie księgi metrykalnych, 1808-1859
SUMMARY: Catholic parish register transcripts of baptisms and births, marriages and deaths in Bedzin (Bedzin), Katowice, Poland. Includes Jewish records.
LANGUAGE: German

LOCATION: Poland, Katowice, Bedzin (Bedzin) - Church records
FILM: 757301 - 766053 (See FHLC for details)

Fra Chelm:

TITLE: Matrykula, 1823-1939
SUMMARY: Civil registration of Jewish of births, marriages and deaths in Chelm (Chelm), Lublin, Poland. Text in Polish and Russian.
LANGUAGE: Polish, Russian
LOCATION: Poland, Lublin, Chelm (Chelm)
FILM: 702672 Akta urodzen, malzenstw, zgonów 1843-1847
FILM: 702673 Akta urodzen, malzenstw, zgonów 1848-1852
Akta zgonów 1852
Akta urodzen, malzenstw, zgonów 1853-1854
FILM: 702674 Akta urodzen 1826-1828
Akta malzenstw 1851-1861
Akta urodzen 1857-1864
... og der er flere end 25 filme mere....

Fra Breslau:

TITLE: The 1791 family book of the Breslau Jewish congregation
SUMMARY: "This is a transcription of the fourth and last item on LDS film #1184403, which is a family book of the Breslau Jewish Congregation, dated 1791." (from title page).
LANGUAGE: English, German
LOCATION: Germany, Preußen, Schlesien, Breslau, Poland, Wrocław,
FILM: 1573228 Item 20

Som det fremgår af den første post fra Bedzin, skal man af og til finde oplysninger om jødiske fødsler, vielser og døde i kirkebøgerne (her de katolske) !

Og stammer familien fra Breslau, kan det være interessant at se om der allerede tilbage i 1791 er spor af familien.

Der er enormt mange kilder tilgængelige i Family History Library – både i form af bøger, dokumenter og mikrofilm. Mikrofilmene kan lånes hjem til et lokalt Familiehistorisk Center, hvoraf der er flere i Danmark, bl.a. et i Søborg.

Hammerum Herred

Anne Marie Krogh Thomsen sluttede af med at demonstrere websitet: Hammerum Herred – Slægtsforskning og Lokalhistorie: <http://hammerum-herred.dk>. Dette website **er ikke** – hvad mange fejlagtigt tror – et website, der udelukkende vedrører Hammerum Herred. Blandt de mange databaser og

oplysninger, findes der også direkte link til Family-Searchs indtastede kirkebøger.

I menuen til venstre vælger man "Batch-Numre". Så kommer man til en side, hvor man kan vælge land (Danmark, Sverige eller Norge), amt, evt. herred og sogn, hvorefter man får en liste over alle de indtastede kirkebøger, der findes med angivelse af den periode, de dækker ... og klikker man på linket, kommer hele databasen frem. Det er en betydelig lettelse, fordi man ellers selv ad lange snørklede veje skal finde det såkaldte "Batch-Nummer" for at komme til det sogn og den periode, man ønsker! Det skal dog understreges, at ikke alt, er indtastet.

Der var nogle blandt deltagerne, der var utilfredse med at det hovedsageligt var danske navne, der

indgik i præsentationen. Anne Margrethe Krogh-Thomsen er en meget efterspurgt foredragsholder og hun har derfor naturligvis en færdig præsentation, som altså er bygget op omkring søgninger på danske eksempler.

I løbet af aftenen søgte hun dog også på navne af interesse for nogle af deltagerne.

Men lad mig understrege, at man ikke skal have kikkertsigte og kun være opmærksom, når ens egne slægtsnavne eller -steder nævnes! Foredrag er ikke for at udføre slægtsforskning for deltagerne men for at give inspiration og gode råd.

Man skal stedse være årvågen og lære af andres erfaringer og deres metoder! EP

SSFs Slægtsforskerpris 2007

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger tildelte i **Slægtsforskerprisen 2007** til slægtsforsker Anna Margrethe Krogh-Thomsen. Valget af årets slægtsforskerpris handler om en person, der har over 20 år på bagen som slægtsforsker. Hun har formået at bringe viden om slægtsforskning ud i alle kroge af Danmark. Der er nok ikke den forening i landet, hun ikke har været ude og besøge, samt formidle sin viden og kunnen inden for emnet hos. – Og beundringsværdig er den udvikling, hendes formidling af denne viden har gennemløbet. Med undervisning i dag- og aftentimer året rundt har hun inspireret alle begyndere til straks at søge dybere i rødderne og finde "kød og blod" til disse.

Igennem 20 år er der også sket en kolossal udvikling indenfor slægtsforskningens verden. Ikke mindst indenfor EDB'en. Er der noget vores pristager har taget imod, så er det EDB. Med hendes store viden indenfor dette området er vi alle blevet hjulpet igennem til den nye verden på nettet

Der er derfor ikke nogen tvivl om at prisen i år skal gå til, Anna Margrethe Krogh – Thomsen, som tak for hendes formidling af sin store viden samt hendes store engagement inden for slægtsforskningen.

Kontingent 2008

Nu er året snart slut, og vi tillader derfor at minde om at kontingentindbetaling for 2008 skal være indbetalt

senest 1. februar 2008.

Indbetaling kan ske på én af følgende måder:

Indbetaling i bank eller via homebanking på reg. nr. 4330 konto 4330 876 263, kontant betaling ved et møde eller man sende en check til: JGS-Danmark, Ny Kongensgade 6, 1472 København K

MEN HUSK AT ANFØRE NAVN, så kassereren kan se medlemmets navn....

Kontingentet for 2008 er 100 kr. for medlemmer – 150 kr. for par – 50 kr. for studerende.

Jøder i dansk politik I

Selvom man ikke kunne vide, at der ville blive Folketingsvalg, så har de jødiske kulturelle foreninger været forudseende i deres valg af tema her i efteråret 2007.

Europæisk Jødisk Kulturdag

I 7 år i træk har DanmarkLogen – i de senere år sammen med Jødisk Genealogisk Selskab og Selskabet for Dansk Jødisk Historie – arrangeret Europæisk Jødisk Kulturdag.

I år blev emnet: **Jøder i dansk politik.**

Jeg har skrevet udførligere i Jødisk Orientering om den fine dag, søndag den 2. september, som over 100 tilhørere tilbragte på Christiansborg i godt selskab med Kristian Hvidt, Erling Olsen, Isi Foighel, Magnus Demnitz og Arne Melchior. Gert og Benny Unterschlag fra DanmarkLogen introducerede og ledte os gennem dagen.

MNC

Jøder i dansk politik II

Da der stadig var meget stof om emnet, besluttede JGS at holde en aften med historiker, stud. mag. Martin Grunz med samme overskrift, så vi kunne fordybe os endnu mere i dette fascinerende emne. Arrangementet fandt sted på Danasvej den 8. oktober.

Martin Grunz indledte med at udtrykke sin ydmyghed over for emnet. Hvad er en jøde og hvad med dansk politik – det kunne man da kun svare forkert på!

Men han viste sig snart som en ægte metodiker ved at opstille en række definitioner og udelukke bestemte forestillinger.

F.eks. har jøder sjældent optrådt i politik – heller ikke i Danmark – som en samlet gruppe. Zionister har ikke stillet op til valg som gruppe, Bund opererede inden for arbejderbevægelsen som politisk fraktion, ikke parti. Martin Grunz mente, at et kendetegn ved jøderne kunne være, at de var mere internationalt orienterede.

Martin Grunz opbyggede sit foredrag om 3 store udenlandske politikere med jødisk baggrund – som en slags ikoner – og sammenlignede dem med danske politikere af lignende slags. Det gjorde foredraget meget levende, meget konkret og med stærk appel til os personalhistorisk orienterede.

Den første politiker var ”gentleman-typen: Benjamin Disraeli. Til ham knyttede Martin Grunz navne som

Edvard Brandes, C.N. David, Herman Trier og Herman Bing.

Det næste ikon var Rosa Luxemburg, den revolutionære jøde. Her var sammenligningen Gerson Trier og Isi Grünbaum.

Endelig var der Bruno Kreisky, socialdemokraten. Til, sammenligning her nævntes Henry Grünbaum.

Endelig inddrog politikere som Isi Foighel og Arne Melchior.

Overalt blev deres forskellige sociale og uddannelsesmæssige baggrund inddraget, og hermed fik vi forklaret, hvorfor jøder – naturligvis – er at finde i alle politiske afskygninger.

Spørgelysten var stor og kommentarerne mange.

Vi håber alle, at Martin Grunz vil offentliggøre mere af sin store viden om jøder i dansk politik - gerne på tryk. Vi, der var til stede, fik meget med hjem.

MNC

Merete Christensen takker Martin Grunz.

Wizobasaren 2007

Det kan næsten ikke blive ordentlig chanukah, før der har været Wizobasar. Sådan er vi mange, der har det.

Her opfyldes mange forventninger. Der lyttes, tales, handles, spilles, grines, krammes. Alle får noget ud af dagen, alle får hørt nyt og set gamle venner. Vi smager på alle lækkerierne, mens vi beundrer de flittige Wizo-kvinder og deres medhjælpende familier. Hvor har de slidt i det!

Jødisk Slægtshistorisk Selskab er på pletten

JGS er ved at blive en tradition på Basaren – med vore smarte t-shirts og kasketter, med opslagsværker og plancher, med tid til en snak om familie og

muligheder for at finde flere medlemmer. Vi har pc'en med, og vi prøver at svare på alt efter bedste evne.

I år havde vi fået et meget fint hjørne lige til højre for indgangen med to borde og plads til det hele.

Yad Vashem-kampagnen havde en stand for sig selv, og vi fik besøg af vor gode sponsor Johan Grün.

Man kan måske ikke vinde, men finde en ane! Vi fik i hvert fald nye medlemmer - og der er plads til mange flere.

Vi vil helt sikkert være at finde på næste års basar igen. MNC

HJÆLP SØGES !

Er der én, der kan og vil hjælpe? JGS-Danmarks formand har for meget at lave og kan ikke klare det hele. Hun er bl.a. webmaster uden nogen som helst forudsætninger for jobbet (hun har klaret det til nu med den vejledning, hendes søn gav hende for godt 10 år siden). Der er jo sket en rivende udvikling inden for dette felt, og vi vil **meget gerne** have et smukkere og mere up-to-date website.

Så hvis der er én, der har forstand på websites og som vil hjælpe, vil vi være **MEGET taknemmelige!**

Nyt fra Det Kongelige Bibliotek:

Nyerhvervelser til Judaistisk Samling

Eva-Maria Jansson, forskningsbibliotekar ved Judaistisk Samling, som for et år siden på et møde fortalte og demonstrerede, hvad man kan finde på Det Kongelige Bibliotek, har netop meddelt, at Judaistisk Samling fra en privatsamling har erhvervet fem håndskrifter og en trykt bog, alle med tilknytning til danske forhold.

Manuskripterne er:

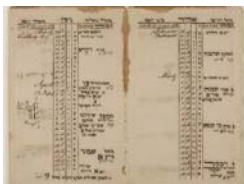
En bønnebog, benyttet af et af de forskellige begravelsesselskaber (Chevra Qadisha) i København (ca. 1800); En kalender (luach) for året 5615 (1854-55)

En samling lejlighedsbønner på hebraisk (1829)

En bøn ved nymåne (Seder Qiddush levanah) fra slutningen af 1700-tallet eller begyndelsen af 1800-tallet

En dagbog, skrevet af en (endnu uidentificeret) dansk-jødisk håndværkersvend på valsen, hvori han beskriver sine familiekontakter i Danmark og det nordlige Tyskland (sandsynligvis fra år 1837).

Den trykte bog er en af de hebraiske bibler (muligvis den eneste bevarede), som blev brugt i forbindelse med mosaiske trosbekenderes edsaflæggelse ved danske domstole.

Man kan på Det Kongelige Biblioteks website tilmelde sig nyhedsbreve, fx "Orientalisk og Judaistisk Afdelings Nyhedsbrev" som er planlagt til at udkomme to gange årligt, i maj og november. Man kan finde nyhedsbrevet på <http://www.kb.dk/da/nb/nyheder/oja/oja.html>. Man kan også tilmelde sig andre nyhedsbreve.

Møder i efteråret 2006

HUSK: Tilmelding til alle møder er nødvendig dels af hensyn til pludselig aflysning, dels af hensyn til indkøb af forfriskninger, til evt. trykning af materiale, og sidst men ikke mindst – hvis det er et møde med begrænset deltagerantal – plads! Tilmelding kan ske til elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33

Vær opmærksom på at mødetidspunktet nogle gange er kl. 19:00 og andre gange 19:30!

<p>Mandag den 17. dec. 2007 🕒 19:30</p>	<p>Hvem var Pnina?</p> <p>Hvad var navnet på din tipoldefar? Hvor kom han fra? Hvordan kom han til Danmark? Hvis det er et spørgsmål, du ikke kan besvare, og hvis du gerne vil kende mere til ham og resten af din familie, så kan JGS-Danmark sandsynligvis hjælpe. Der er mange myter og misforståelser, og mange tror, at det er komplet umuligt at finde oplysninger. Men det er ER muligt i de allerfleste tilfælde...</p> <p>Pnina kom under 2. Verdenskrig på børnehjem i Rusland kun ca. 2 år gammel. Efter krigen kom hun til Israel som forældreløst barn og blev adopteret. Hun har levet det meste af sit liv uden at kende sit eget rigtige navn eller navnet på sine forældre eller sin egen fødselsdag. Kort sagt hun anede intet om, hvem hun egentlig var, hun havde kun en lånt identitet. Efter nogle års efterforskning fandt Pnina ikke alene ud af, hvem hendes forældre var – og dermed hvem hun selv var – men hun genfandt også sin bror, der bor i Rusland, efter 58 år. Men det førte også til at hendes veninde gennem alle årene lige fra børnehjemmet i Rusland fandt sin bro!</p> <p>Så sig ikke, at det er umuligt!</p> <p>Kom og hør hele den fantastiske – og virkelige – historie om Pnina – den beviser, at virkeligheden overgår fantasien – på mødet.</p> <p>Møde for begyndere eller alle, der har problemer med at komme videre med deres slægtsforskning</p> <p>Mødet er for begyndere eller dem, der har problemer med at komme videre med deres slægtsforskning – og dem, der stadig tror det er umuligt at finde oplysninger. Mødet indledes med historien om Pnina.</p> <p>Mød op med alle de spørgsmål I har. Eller endnu bedre send dem i forvejen til os. Så vil vi hjælpe hinanden med at komme videre. På mødet vil vi have masser af opslagsbøger og databaser, ligesom der vil være internetadgang - så vi kan demonstrere relevante søgninger på internettet.</p> <p>Mød op med alle de spørgsmål I har. Eller endnu bedre send det i forvejen til os. Så vil vi hjælpe hinanden med at komme videre.</p> <p>Sted: Danasvej 30 B, Frederiksberg, foredragssalen Deltagergebyr: Medlemmer 20 kr. – Gæster 40 kr.</p>
<p>Tirsdag den 29. jan. 2008 🕒 19:30</p>	<p>Opfølgning af mødet for begyndere og dem, der er kørt fast.</p> <p>Efter sidste møde (17. december) er der nok nogle, der har forsøgt at arbejde videre med slægtsforskningen, og så vil der nok være dukket nogle spørgsmål op. Dem vil vi besvare efter bedste evne på dette møde (send gerne spørgsmålene på forhånd).</p> <p>Derudover har vi et mikrofichelæseapparat med og mikrofiches med de jødiske protokoller samt opslagsbøger, CD'er og databaser med.</p> <p><u>Men alle er velkomne – også selv om de ikke deltog i mødet 17. december!</u></p> <p>God anejagt!</p> <p>Sted: Danasvej 30 B, Frederiksberg, lokale 1 Deltagergebyr: Medlemmer 20 kr. – Gæster 40 kr.</p>

<p>Tirsdag den 26. feb. 2008 🕒 19:30</p>	<p>Gunnar Ståhl vil fortælle om ”Judisk bosättning i Sverige 1774-1838 – ”Judereglementets tid” (Oversættelse til dansk i næste nummer af JGS-NYT)</p> <p>Ökad frihet för näringsverksamhet och affärer, behov av rörligt kapital för investeringar och upplysningstankar vid 1700-talets slut – det är faktorer som nämns som orsaker till att det 1774 blev tillåtet med judisk bosättning i Sverige. Sveriges lag innehöll annars bestämmelsen om att svenska invånare måste tillhöra den evangelisk-lutherska kyrkan.</p> <p>Aron Isaac från Brandenburg uppmuntrades av svenska officerare i Pommern att skaffa sig försörjning i Sverige. Han reste från Stralsund och kom senare till Stockholm. Efter flera framställningar från Aron Isaac godkände kung Gustaf III år 1774 att han fick bosätta sig i Stockholm. Snart kunde Aron Isaac utöka verksamheten och ta sin familj till Sverige. Flera följde efter, mest från nordliga tyska stater. År 1838 bodde cirka 1000 judar i Sverige.</p> <p>I sin uppsats för fil.cand.-examen redogör Gunnar Ståhl om möjligheter och begränsningar för den judiska gruppen att utöva sina yrken i Sverige. Tidigare litteratur och forskning visar på många svårigheter. Gunnar Ståhl har särskilt undersökt och gjort jämförelser av villkoren för judar med de regler och förordningar som gällde för svenska invånare. Han kommer fram till intressanta resultat, som visar att reglerna tvärtom var mycket lika och att den svenska staten önskade judisk bosättning, särskilt om den bidrog till utveckling av industriell verksamhet och uppbyggnad av kapital och finansiering och affärer på högre nivå.</p> <p>Särskilt framgångsrika judiska affärsmän fick bättre förmåner än svenska affärsmän. Även för några andra verksamheter gällde gynnsammare villkor. Det ledde till kritik och klagomål. För hantverkare av judisk härkomst var förutsättningarna mindre goda. Och en jude som inte kunde försörja sig utan ägnade sig åt tiggeri och olagliga affärer var inte välkommen i riket. Lokala myndigheter och de judiska församlingarna samarbetade för att utestänga judar som inte uppfyllde kraven i Judereglementet och i rikets lag. Reglementet för judars verksamhet i Sverige hade tagits fram efter studium av motsvarande regler i Danmark och Hamburg.</p> <p>Från 1810 fick framgångsrika judiska affärsmän svensk medborgarrätt med fortsatt rätt att tillhöra sin judiska församling. Olika bestämmelser för judar, med eller utan medborgarrätt och svenskar fungerade inte i längden. År 1838 upphörde reglementet att gälla, ett viktigt steg mot emancipation av judar i Sverige med bibehållen religionsfrihet.</p> <p>Gunnar Ståhl er født 1942 og er nu pensioneret. Han var senest overingeniør ved "Forsvarets materielverk" – med ansvar for telekommunikationsmateriel . Efter sin pensionering har han læst til "fil.kand." i historia (idéhistoria og nordiska sprog) ved Stockholms Universitet og læser videre til en højere eksamen. Han har være formand for Nordisk Rosenselskab og "ordførnde" i "Svenska Rosensällskapet" – og i nogle andre foreninger.</p> <p>I foreningen "G-gruppen" < http://www.g-gruppen.net > leder han projektet med kortlægning af rejsende over Østersøen (Øresund).</p> <p>Forskningen i "judisk bosättning" var et arbejde i forbindelse med "kandidatoppsatsen" og som medførte digitalfotografering af en betydelig del af materialet i det Svenske Rigsarkiv , som vil blive gjort tilgængeligt gennem "G-gruppen".</p> <p>Sted: Danasvej 30 B, Frederiksberg, foredragssalen Deltagergebyr: Medlemmer 20 kr. – Gæster 40 kr.</p>
<p>Tirsdag den 25. mar 2008 🕒 19:30</p>	<p>Aften med Bent Blüdnikow Yderligere oplysninger i næste nummer af JGS-NYT og på mødeprogrammet på vores website: http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/m-program.htm</p>
<p>Tirsdag den 15. apr. 2008 🕒 19:30</p>	<p>Generalforsamling 2008 – Reserver aftenen! Yderligere oplysninger i næste nummer af JGS-NYT og på mødeprogrammet på vores website: http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/m-program.htm</p>

Slægtsforskning – Hvem? Hvornår? Hvorfor? Hvordan?

Af Elsebeth Paikin

Der er mange spørgsmål, når man slægtsforsker. Og det spørgsmål jeg oftest hører er:

”Er det ikke fuldstændig umuligt at finde oplysninger om jødiske familier? – Alt er jo ødelagt, brændt, der er intet tilbage!”

Og det må da også være det vigtigste spørgsmål at besvare:

Det ER muligt! ... og selv om det af og til kan være vanskeligt, og man måske ind i mellem runder panden mod en mur, så der det ofte ikke engang særlig svært – slet ikke efter at internettet er kommet til.

Der er masser af kilder med oplysninger, fordi det er meget vigtigt for enhver stat/regering at vide præcist hvem, der bor i deres land, hvor gamle de er (så man kan indkalde dem til hæren), hvor meget de ejer (så man kan beskatte dem), hvem deres forældre er (arveforhold m.v.) ... og så videre. Jeg kunne blive ved. Naturligvis kan det ske, at protokoller eller lignende kan gå tabt under krige, revolutioner eller naturkatastrofer, så sker det også at materiale, der har været forsvundet i mange, mange år og som derfor er erklæret for tabt, dukker op igen – nogle gange på uventede steder. Sådanne tilfælde er beskrevet i tidligere numre af JGS-NYT.

Uden at kende andet end navnet på min mands bedstefar og hans bror, der indvandrede til Danmark for godt 100 år siden, er det nu lykkedes mig at finde familiens stamfader tilbage til midten af 1700-tallet i Letland – og mange af denne stamfaders efterkommere rundt omkring i verden.

Oplysningerne kommer fra blandt andet folketællinger, mandtal, pasansøgninger (hvor der kan være fotos vedhæftet), protokoller med oplysninger om fødte, viede og døde, politirapporter, aviser m.m.m.

Det er oplysninger om en ganske almindelig familie af håndværkere uden store formuer. Havde der været ”finere folk” eller rabbinere i familien, ville man med meget stor sandsynlighed kunne komme længere tilbage. Også for nogle af de sefardiske slægter er det muligt at komme langt tilbage.

”Og hvad så?” – vil nogen spørge. Ja, der findes dem, der ikke har den fjerneste interesse i at vide noget om deres rødder. ... Men de læser nok ikke dette JGS-NYT.

De allerfleste har en vis nysgerrighed efter at vide noget om forfædrene, og hvorfra de stammer. Og de, der ikke har nogen familie – enten fordi de er blevet bortadopteret som børn, eller fordi de har mistet hele deres familie – de har et meget stort behov for at finde rødderne, og allerhelst en fjern slægtning, som har overlevet.

Har man lyst til at begynde at slægtsforske, så skal man først og fremmest beslutte sig for: Hvem eller rettere hvilken del af familien man ønsker at begynde med. Er det mors familie? Farfars? En sjov fætter eller familiens sorte får, man har hørt om ...? For mange er det vigtigste at finde svar på, hvad der skete de familiemedlemmer, der forsvandt spurlost under Holocaust, og måske lige så vigtigt: Er der nogle overlevende slægtninge, som man ikke kender til? (Og det sker faktisk ofte, at fjerne slægtninge genfinder hinanden).

Det vigtigste er at fokusere forskningen på en bestemt person og dennes aner og/eller efterkommere. Men det kan være svært at være fokuseret, fordi personerne dukker op i andre sammenhænge – fx fætter-kusine-ægteskaber. Og når man pludselig finder oplysning om en søster til morfar ... hvad så? Tja, så kan man vel ikke dy sig for at ”køre lidt ud af den sidegren”, vel?

Men hvordan kommer man egentlig i gang? Og hvad er det vigtigste i begyndelsen? **Disse spørgsmål og mange andre besvares på mødet den 17. december 2007 19:30: ”Hvem var Pnina?”**.

Pninas historie er bevis på, at selv det man tror er umuligt, er muligt! Pnina kom til Israel som lille barn – en af de mange identitetsløse efter krigen. Hun vidste intet om sin familie og kendte end ikke sit eget rigtige navn eller fødselsdag.

Det er en fantastisk historie om behovet for at kende sin rødder – og om at mirakler sker

ANNOUNCEMENT FROM JGS-GREAT BRITAIN

The Jewish Genealogical Society of Great Britain has extended the opening hours of its Library and Resource Centre. The Library is located in the West End of London and is easily accessible. It is open two or three times a month at scheduled times (see the programme at www.jsgsb.org.uk/program1.shtml for the scheduled opening times each month). In addition, we have decided to operate a Special Appointments system, on a trial basis, for visitors who are unable to attend a scheduled session. We believe that this will be especially useful to those visiting London from overseas who may not be able to attend a scheduled session. We normally require a minimum of four weeks notice to book a Special Appointment. We try to book a time and date that is convenient to the visitor, although it must be recognised that with a limited number of volunteer library staff this is not always possible. To request a special appointment please email librarybookings@jsgsb.org.uk. Library admission is free for Members of JGS Great Britain and five pounds for non-Members. A description of the Library is at www.jsgsb.org.uk/library1.shtml and a partial library catalogue can be found at www.jsgsb.org.uk/download/LibraryList.pdf.

We look forward to seeing you at our Library and Resource Centre.

Jewish Genealogical Society of Great Britain

Nytilkomne bøger/tidsskrifter 1/10 – 1/12 2007

Bøger			
Forfatter	Titel	Udg.år	Gave fra
Marwedel, Günter	Geschichte der Juden in Hamburg, Altona und Wandsbek	1982	Manfred Hildesheim, Israel
Bing, Erik Henriques	Evighedens hus. En guide til den jødiske begravelsesplads i Møllegade	1997	Erik Henriques Bing
Bing, Erik Henriques	Jødisk Quiz. For quizzere mellem 20 og 120 år	2000	Erik Henriques Bing
Bing, Erik Henriques	Slægtninge fortæller – Bendix, Bing, Henriques og Melchior	2006	Erik Henriques Bing
Tidsskrifter			
Periode	Titel	Gave fra	
1993	Alef	Herbert Marcus	
1948, nr. 19-20	Judisk Krønika	Manfred Hildesheim	
1949, nr. 1-4, 7,8,10-12,15	Judisk Krønika	Manfred Hildesheim	
1957, nr. 16	Judisk Krønika	Manfred Hildesheim	
1958, nr. 4	Judisk Krønika	Manfred Hildesheim	
1950, nr. 4	Theodor Herzl und der erste Zionistkongress	Manfred Hildesheim	
1950, nr. 9, 11	Vår Röst	Manfred Hildesheim	
1946, nr. 4-6	Jødisk Forum	Manfred Hildesheim	
1950, Årg. 3, nr. 28,32,36,41,45,50	Israel	Manfred Hildesheim	
1950, Årg. 3, nr. 3(I),7(II)	Israel	Manfred Hildesheim	
1994, Årg. 47, nr. 4	Israel	Manfred Hildesheim	
1995, Årg. 48, nr. 1	Israel	Manfred Hildesheim	
1995, nr. 4	NYT JU NYT: Tema: Jøder i politik	Manfred Hildesheim	
1955, nr. 3	SJUF-Bladet: Skandinavisk-Jødisk Ungdomsforbunds medlemsblad	Manfred Hildesheim	
1953, nr. 2	Tidsskriften Judiska Hem	Manfred Hildesheim	
1992, nr. 3	WIZO-Kontakt	Manfred Hildesheim	
1995, nr. 2	KKL-nyt	Manfred Hildesheim	
1995, nr. 10	Jødisk Orientering	Manfred Hildesheim	
1994	Den Danske Israel-Indsamling	Manfred Hildesheim	
1950, nr. 9, 11	Vår Röst		

Hjælp os med at finde et lokale til JGS-Biblioteket ... alle forslag modtages med taknemmelighed!

Vi drømmer om et lokale, hvor der – naturligvis – er plads til bøger, tidsskrifter m.v. (for øjeblikket drejer det sig om ca. 3 hyldemeter), men hvor der også er en arbejdsplads med en computer med internetadgang (en hjælp til dem, der ikke selv har internetadgang). På computeren skal der så ligge alle de databaser, vi har eller får, så man dér kan sidde og arbejde med let adgang til alle relevante oplysninger (med undtagelse af det materiale, man skal på arkivet for at studere!). Der vil også kunne stå et microfiche læseapparat til brug for læsning af microfichekort (fx de jødiske protokoller).

Lokalet behøver ikke være stort, men kan der være 5-10 personer, vil det være optimalt, så vi kan afholde studiekredse og lignende. Til gengæld skal det helst ligge centralt – dvs. at man let kan komme dertil med offentlige transportmidler – og helst også et sted, hvor der er mulighed for parkering.

Men drømme er én ting, virkeligheden en anden ... Så ethvert tilbud/forslag har interesse.

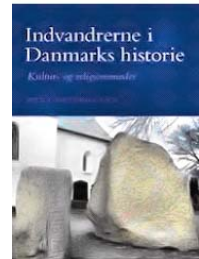
Henvendelse kan ske til:

Elsebeth Paikin – tlf. 39 27 24 33 – e-mail: elsebeth@paikin.dk eller e-mail: jgsdenmark@gmail.com

Boghjørnet

Nye bøger:

Bent Østergaard: Indvandrerne i Danmarks historie. Kultur- og religionsmøder. Syddansk Universitetsforlag 2007. 562 sider, illustreret. Kr.378.

I 1983 udsendte lærer i Avedøre Bent Østergaard sin "Indvandrernes danmarkshistorie" på Gads forlag, en bog på 264 sider. Bogen var den første i sin art i Danmark og et udtryk for, at verden var kommet til Danmark, som han udtrykte det et sted. Bogen var så én stor påvisning af, at det var verden såmænd kommet mange gange før! Danmark har altid haft sine indvandrere fra isen trak sig tilbage og til i går.

Den nye bog er stærkt udvidet – også hvad illustrationer angår - og præget af, at man siden den første bog kom, har haft dette emne på dagsordenen stort set hele tiden. Læserne af JGS-NYT kan formentlig også glæde sig over Bent Østergaards velskrevne bog med dens meget positive holdning til indvandrere og flygtninge. Undertegnede har gennem årene, siden jeg selv var gymnasielærer i Avedøre, haft kontakt til Bent Østergaard, der følger godt med omkring det jødiske samfund. Sidst skulle han høre nyt om Shir HaZafon for at få opdateret sin viden om menighedslivet.

Bogen kan varmt anbefales som gave til venner, men også til modstandere, der trænger til at høre de gode historier, som medierne desværre alt for sjældent bringer.

MNC

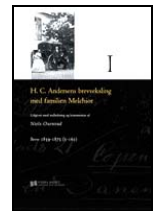
Har I læst nogle spændende/gode/interessante bøger eller artikler vil vi meget gerne høre om det. I kan sende en kort omtale af bogen eller måske en anmeldelse til redaktøren:

**Merete N. Christensen, Peblinge Dossering 16^{st.th.}, 2200 København. N
e-mail: merete.naesbye@christensen.mail.dk**

Husk at oplyse forfatter, titel, forlag, udgivelsesår, sideantal – og evt. hvor den kan fås.

H. C. Andersens brevveksling med familien Melchior

Udgivet med indledning og kommentar af Niels Oxenvad. Forlaget Odense Bys Museer 2007, 3 bind, i alt 1206 sider, ill., [kr. 538.](#)

Her i efteråret kom så den med spænding ventede store 3-binds udgave af den bevarede (og kendte) del af H. C. Andersens omfattende brevveksling med familien Melchior. Det vil sige først og fremmest hans brevveksling med Dorothea Melchior. f. Henriques (1823-1885), men også med ægteemanden Moritz G. Melchior og deres børn og børnebørn.

Denne familie og især Dorothea stod som bekendt H.C. Andersen meget nær de sidste 10-12 år af hans liv. De fulgte hinandens liv tæt, bl.a. gennem en intens brevveksling, især når den ene eller anden part ikke var i København, hvor H.C. Andersen jo ellers besøgte Melchiorfamilien hyppigt og regelmæssigt, så vidt muligt hver torsdag.

Udgaven omfatter 415 breve, alt hvad Niels Oxenvad på nogen måde har kunnet finde i offentlig og privat eje. Der er således tale om den næststørste H.C. Andersen-korrespondance, kun overgået af brevvekslingen mellem H.C. Andersen og ægteparret Collin, der udkom i 1930'erne. Alt udgives i sin helhed og udgaven er således et afgørende og væsentligt korrektiv til de få breve fra Andersen til Melchiorerne, som Bille og Bøgh udgav i 1878 og særligt til brevene i Elith Reumerts "H.C. Andersen og det Melchiorske Hjem" 1924, der er ganske redigerede med mange udeladelser. Niels Oxenvad har i et bilag tillige opregnet savnede breve, som af sammenhængen eller som er nævnt andetsteds, særligt i H.C. Andersens dagbøger, må antages at have eksisteret. Det drejer sig om yderligere 156, hvoraf 43 er fra H.C. Andersen. En del af disse findes måske endnu i privat besiddelse. Udgaven er naturligvis først og fremmest et bidrag til belysning af vores nationaldigter, men læsningen af brevene giver jo selvsagt tillige et detaljeret billede af store og små begivenheder i hverdag og fest i en velstående jødisk københavnerfamilie i 2. halvdel af 1800-tallet, og indeholder – særligt med hjælp af de mange kommentarer og registre – et meget omfattende slægtshistorisk materiale, som der utvivlsomt kan drages megen nytte af.

Karsten Christensen

Bjarne Schartau Cohn in memoriam

Bjarne ved Isak Salomon Cohn, Bjarnes tipoldefars gravsten i Slagelse

Bjarne ved slagterboden på Slagelse Lokalhistoriske Museum

Begge fotos fra JGS-Danmarks udflugt til Slagelse med Bjarne som guide og inspirator

Den 2. september 2007 døde Bjarne Schartau Cohn efter kort tids sygdom. Han blev kun 65 år.

Jeg lærte Bjarne at kende, da vi begge var 16 år. Vi mødtes som amatørmusikere i et jazzorkester, og det blev indledningen til et livslangt venskab. Bjarne var et multitalent - som musiker var han ikke kun til jazz, men var også en fremragende visesanger. Hans akademiske karriere begyndte med latin, men snart fik græsk hans hovedinteresse og han blev specialist i byzantinsk kirkemusik.

Efter at han var gået på efterløn besluttede han sig for at få dokumentation for at hans morfar var slagtermester Willy Cohn, således som hans mor ofte havde fortalt ham. Som rutineret arkivgænger tog det ham ikke lang tid at finde den fornødne dokumentation i Københavns Overpræsidioms protokol om alimentionbidrag. Derefter besluttede han sig til at finde Willy Cohns aner og familie og det blev indledningen til arkivsøgninger, der i løbet af forbløffende kort tid ikke alene frembragte oplysninger om hans ældste ane i Danmark, slagtermester Salomon Isak Cohn, der i 1798 indvandrede fra Königsberg til Danmark, hvor han slog sig ned i Slagelse, men også dennes efterkommere, tilligemed dennes hustrus familie og efterkommere, og førend han var færdig havde han fremskaffet genealogiske oplysninger om de fleste af de jøder, der har levet i Slagelse, samt deres slægter. Han donerede sit manuskript til JGS-Danmark, således at det kan en del af den planlagte udgivelse: "Jøderne i Slagelse".

På den måde blev han et betydningsfuldt medlem af JGS. Hans seneste arbejde var en gennemgang af borgerskabsprotokoller for de fleste købstæder øst for Storebælt (dog ikke København), hvorfra han lavede lister over alle jøder, der har fået borgerskaber.

Personligt havde han den store glæde at lære sin halvkusine Miriam Schwarz - de fandt hinanden gennem begges medlemskab af JGS - personligt at kende ved at besøge hende i Israel.

Bjarne var også altid villig til at hjælpe andre med at gå på arkiver m.v.

Som noget af det sidste fik Bjarne overtalt Kirkeministeriet til at indføre sin morfar som far til sin mor i Ministerialprotokollen, det var i den forbindelse han antog sin morfars efternavn.

Æret være Bjarne Schartau Cohns minde".

Allan Falk

ARTIKLER / EMNER	FORFATTER	ÅRGANG	Nr.	Side
"I grunden er jeg vist toscaner!" Samuel Rachlin om dna-test og forfædrenes rejse	Merete Næsbye Christensen	2007	2	13
"Slægtninge fortæller – Bendix, Bing, Henriques og Melchior"		2007	1	15
Adressebøger / vejvisere		2007	2	17
Ancestry.com starter svensk website		2007	3	17
Andre møder af interesse		2007	2	16
Andre møder af interesse		2007	3	13
Andre møder af interesse		2007	1	12
Announcement from JGS-Great Britain (bibliotek)		2007	4	16
At følge familiens spor gennem tiderne	Elsebeth Paikin	2007	2	1
At være eller ikke være	Elsebeth Paikin	2007	1	5
Beshert	Elsebeth Paikin	2007	2	11
Bjarne Schartau Cohn in memoriam	Allan Falk	2007	4	21
Bogerskabsprotokoller online		2007	1	13
Boghjørnet		2007	1	15
Boghjørnet		2007	2	18
Boghjørnet		2007	3	18
Boghjørnet		2007	4	17
Danske vejvisere		2007	2	17
"David Levinskys Nye Verden"	Elsebeth Paikin	2007	2	18
<i>De første jødiske bosættelser i kongeriget</i>	Elsebeth Paikin	2007	3	18
Det omflakkende jødiske arkiv	Elsebeth Paikin	2007	3	14
"Die Juden in Schleswig-Holstein"		2007	1	15
DIS-WIKI		2007	2	17
DNA og genetisk genealogi	Elsebeth Paikin	2007	2	14
Dorte Petersen og Prinsessestrasse, Rendsburg	Dorte Petersen	2007	2	11
Emigranter	Elsebeth Paikin	2007	2	3
En rejse til slægtens shtetls	Elsebeth Paikin	2007	1	6
<i>En tølmagerskes odysse</i>		2007	3	11
Et hjemløst jødisk bibliotek...		2007	3	14
FamilySearch – Mormonkirkens store database: Findes der også jødiske kilder i FHL?		2007	4	10
Foredrag over 4 Gravsten i "Jødisk Ungdom 1932-33"	Josef Fischer	2007	3	3
Genfundne historiske dokumenter		2007	2	19
Godt nyt om ITS (International Tracing Service)	Elsebeth Paikin	2007	3	14
H. C. Andersens brevveksling med familien Melchior	Karsten Christensen	2007	4	20
Hammerum Herred		2007	4	10
Hildegard Harck: "Unzer Szyme"		2007	1	15
Hjælpemiddel til dem, der forsker i jødiske slægter		2007	3	16
Hvem var Pnina?		2007	4	14
Hvordan jeg fandt Lyuba ...	Elsebeth Paikin	2007	2	12
Immigranter - Indfødsretssager	Allan Falk	2007	2	4
Indkaldelse til generalforsamling og foredrag ved Samuel Rachlin		2007	1	1
Internethjørnet		2007	1	13
Internethjørnet		2007	2	17
Internethjørnet		2007	3	16
Introduktionskurser på Landsarkivets læsesal		2007	3	8
ITS i Arolsens website – og forespørgsler til ITS	Elsebeth Paikin	2007	4	6
<i>Jewish Heritage Travel – A Guide to Eastern Europe</i>	Elsebeth Paikin	2007	3	18
Jews in Liepaja/Latvia, 1941-45 - En database over ofre og overlevende	Elsebeth Paikin	2007	4	7
JGS-Danmarks bibliotek – beholdning pr. 1. oktober 2007		2007	3	15
<u>JGS-Danmarks bibliotek: Nytilkomne bøger/tidsskrifter</u>		2007	4	17
Juifs des Vosges– 1940-1944	Elsebeth Paikin	2007	2	18
Jøder i dansk politik I: Europæisk Jødisk Kulturdag		2007	4	12
Jøder i dansk politik II		2007	4	12
Kgl. Bibl. Og Simonsens samling		2007	1	6
Museum of Family History		2007	1	14
Nevek-Klarsfeld Projektet		2007	1	14
Nye kilder i Family Historisk Library		2007	2	20
Nyerhvervelser til Judaistisk Samling, Kongelige Bibliotek		2007	4	19
Nyt forskningsprojekt i Dansk Jødisk Museum	Merete Næsbye Christensen	2007	4	3

ARTIKLER / EMNER	FORFATTER	ÅRGANG	Nr.	Side
Nyt fra arkiverne	Allan Falk	2007	4	6
Nyt fra Statens Arkiver		2007	1	13
Ole Harck – Jøderne i Nordtyskland	Merete Næsbye Christensen	2007	1	3
Ole Harck æresmedlem af JGS-Danmark	Elsebeth Paikin	2007	1	4
Ole Harck: Jüdische Vergangenheit – Jüdische Zukunft,		2007	1	15
Om at hjælpe og at søge hjælp	Elsebeth Paikin	2007	4	1
Om indvandrere	Elsebeth Paikin	2007	2	5
Om jøderne i Sverige 1774-1838		2007	4	15
Polske adressebøger o.l.		2007	2	18
Poor Jews Temporary Shelter, London		2007	2	17
På sporet af den fortabte tid	Zipora Gildin Kragelund	2007	1	17
Rejsebrev	Merete Næsbye Christensen	2007	3	1
Rødder i Letland? I så fald er der brug for jeres hjælp ... Eller søger I oplysninger om forsvundne slægtninge?	Elsebeth Paikin	2007	4	7
ShoahConnect	Elsebeth Paikin	2007	2	7
Sidste nyt om ITS (International Tracing Service)	Elsebeth Paikin	2007	4	5
Sidste Nyt på www.familysearch.org	Elsebeth Paikin	2007	3	16
Slægtsforskning – Hvem? Hvornår? Hvorfor? Hvordan?	Elsebeth Paikin	2007	4	16
Spanien og dets gemte jødiske kulturarv		2007	1	5
SSFs Slægtsforskerpris 2007		2007	4	11
<i>Steve Morse: En pionér kom til byen</i>	Merete Næsbye Christensen	2007	3	11
Sølvtojet og den engelske forbindelse... og om hvordan jeg fandt onkel Viktor	Lis Ekner	2007	3	9
<i>The Chosen Island, Jews in Cuba</i>	Merete Næsbye Christensen	2007	3	18
The Latvia Holocaust Jewish Names Project	Elsebeth Paikin	2007	4	8
Tracing the Tribe - Blog om jødisk slægtsforskning		2007	1	14
Tysklands største synagoge genåbnet		2007	3	13
USHMM åbner for adgang til ITS Records	Elsebeth Paikin	2007	4	5
Wizobasaren 2007	Merete Næsbye Christensen	2007	4	13
www.genealogi.dk		2007	3	17
Yad Vashem	Elsebeth Paikin	2007	1	7
Yad Vashem kampagnen	Elsebeth Paikin	2007	2	6
Yad Vashem udsender nyhedsbrev på engelsk		2007	3	13

VI ØNSKER ALLE
EN RIGTIG GOD
JULUKAH